

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Műszaki szakértői vélemény szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT 33/2002

A bíróság által feltett kérdés:

1. Állapítsa meg a Szerzői Jogi Szakértő Testület, hogy az iratokhoz csatolt és dr. M. A. felperes által jegyzett szakértői vélemény önálló szerzői műnek tekintendő-e.

A felperes által a megkereső bíróság útján feltett kérdések:

2. A Dr. M. A. által készített szakértői vélemény meglévő szabályok, illetve előírások mechanikus végrehajtása, vagy pedig egy speciális kísérleti összeállítás, amely Dr. A. I. NOCO reaktor találmányának tudományos minősítésére irányult?
3. A mérőrendszer megtervezése és megépítése, a kísérleti eszközök kiválasztása, a mérési program összeállítása, a mérés végrehajtása és az eredmények értékelési módszere szabványban meghatározott műszaki előírás, avagy egyedi eredeti mérnöki produktum-e?
4. A kísérleti eredményekből levont műszaki következtetések és megállapítások Dr. M. A.-nak eredeti (egyedi) szellemi termékei-e?
5. A T. E. által készített tanulmány műszaki tartalmának hány százalékát teszi ki Dr. M. A. szakértői véleménye?

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1.

- a) Az eljáró tanács mindenekelőtt utal arra, hogy a Szerzői Jogi Szakértő Testület az SZJSZT 27/01. számú – és a felperes által a megkereső bírósághoz benyújtott – szakvéleményében már átfogó jelleggel foglalkozott a műszaki szakértői tevékenység szerzői jogi védelmének kérdéseivel. A hivatkozott szakvéleményt az eljáró tanács a jelen megkereséssel kapcsolatos álláspontjának kialakításakor is figyelembe vette, különös tekintettel annak alábbi megállapításaira:

- „1. A szakvélemény lehet a szerzői jogi védelem feltételeinek megfelelő, tehát a szerző alkotó tevékenységéből származó egyéni, eredeti jelleggel bíró tudományos (szakirodalmi) mű.*
- 2. 2002. január 1-ig a szakvélemény szerzői jogi védelem alóli kivételét az Szjt. 1. § (4) és (5) bekezdése együttesen alapozza meg, akár kötelező jellegű, akár ilyen jelleget nélkülöző ügyben.*
- 3. 2002. január 1-től kezdve, az Szjt. módosítása alapján, ha a szakvélemény nem hatósági /bíróági eljárás, vagy más kötelező rendelkezés ügyintézési folyamatának*

ügyirata, a szerzői jogi védelem korlátozás nélkül érvényesül.

4. *A hatósági/bírósági eljáráshoz, vagy más kötelező rendelkezés ügyintézési folyamatához kapcsolódó ügyirati funkcióban a szerzői jogi kivétel továbbra is fennáll (...).*
5. *A hatósági/bírósági eljárások, illetve egyéb kötelező rendelkezések ügyintézése körén kívül a szakvélemények nem ügyiratok. Ha a szerzői mű feltételeinek megfelelnek, rájuk a szerzői jog akadálytalanul érvényesül (...).*

(SZJSZT 27/01. számú szakvéleménye 1-2. o.)

„A szakvélemények esetében az egyéni-eredeti jelleg kibontakoztatását több tényező is behatárolja. Ezek a következők lehetnek:

- *a szakértőnek feltett kérdések,*
- *a műfajhoz tartozó kötelező megfigyelés,*
- *a megfigyelés eredményének tényszerű rögzítése, azaz a ténymegállapítás,*
- *a források (pl. alapul szolgáló iratok) ismertetésének kötelező, kötött jellege,*
- *a kérdésekre adandó konkrét, összefoglalt válaszok követelménye,*
- *a műfaj által diktált tömörség,*
- *átfogóan nézve pedig a szakértői stílus, ezen belül pl. az illető tudományág vagy szakma által kötelezően alkalmazott kifejezőmód, jelölések kötöttségei.”*

(SZJSZT 27/01. számú szakvéleménye 2. o.)

- b) Az eljáró tanács a megkereséshez csatolt iratok alapján megállapította, hogy a megkeresés tárgyát képező szakértői vélemény nem hatósági/bírósági eljáráshoz, vagy más kötelező rendelkezés ügyintézési folyamatához kapcsolódó ügyirati funkcióban, hanem polgári jogi kötelmi jogviszony alapján készült. Amennyiben tehát megfelelne a szerző alkotó tevékenységéből származó egyéni, eredeti jelleg követelményének, nem lenne akadálya annak, hogy – 2002. január 1. napját követően és a hatósági/bírósági eljárások, illetve egyéb kötelező rendelkezések ügyintézésén kívüli körben – tudományos (szakirodalmi) műként szerzői jogi védelemben részesüljön.
- c) Az eljáró tanács megítélése szerint ugyanakkor a megkeresés tárgyát képező szakértői vélemény nem felel meg a szerző alkotó tevékenységéből származó egyéni, eredeti jelleg követelményének, és ezért szerzői jogi védelemben nem részesülhet. Az eljáró tanács e megállapítását a következő tényekre alapozza:

A szakértői vélemény 1. pontja („Előzmények”) a szakvélemény megrendelője által meghatározott feladatot, vizsgálati szempontot jelöli meg, egyéni, eredeti jelleggel tehát nem bír.

A szakértői vélemény 2. pontja („Vizsgálat tárgyát képező kazán, mért jellemzők”) a vizsgált műszaki berendezés technikai paramétereit rögzíti, amelyek szintén nem rendelkeznek, nem rendelkezhetnek a szerzői mű szintjét elérő egyéni, eredeti jelleggel.

A szakértői vélemény 3. pontja („Számítási eredmények”) matematikai műveletek elvégzésének eredményeként kiszámított értékeket tartalmaz. Az Szjt. 1. § (6) bekezdésében foglaltak szerint matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek. Ez a rendelkezés nyilvánvalóan kiterjed a matematikai műveletek elvégzésének eredményeként előállított számítási eredményekre is.

A szakértői vélemény 4. pontja („Összefoglalás, következtetések”) esetében az eljáró tanács megítélése szerint egyrészt a szakértőnek feltett kérdésekből, másrészt a szakértői megfigyelés eredményének tényszerű rögzítéséből, harmadrészt az adott szakma által kötelezően alkalmazott kifejezésmódok, jelölések használatából fakadó kötöttségek olyan mértékben behatárolják az egyéni-eredeti jelleg kibontakoztatását, hogy az emiatt nem éri el a szerzői mű szintjét.

Ad 2-5. (összevontan)

A felperes által a megkereső bíróság útján feltett kérdések közül az 2; 3. és 5. kérdés nem függ össze az Szjt.-ben szabályozott szerzői és kapcsolódó jogok érvényesítésével, továbbá nem kapcsolódik az Szjt.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásához sem, így azok megválaszolása – a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. §-ában foglaltak alapján – nem tartozik a Szakértő Testület feladatkörébe.

A 4. kérdésre az eljáró tanács – a megkereső bíróság kérdésére válaszolva és abban a tekintetben, amelyben az a Szakértő Testület feladatkörébe tartozik – már ismertette álláspontját.

Budapest, 2002. december 5.

Dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

Dr. Tomori Pál
a tanács előadó tagja

Dr. Pálos György
a tanács szavazó tagja